

Bilaga 2 – Sammanställning av rekommendationer (ur Svenskt ramverk för digital samverkan)

Område	Nr	Rekommendation
Styrning och ledning:	1	<p>Integrera digitaliseringsarbetet i den ordinarie verksamheten</p> <p>Offentliga organisationer ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) integrera digitaliseringsfrågorna i verksamheten b) ha styr-, arbets- och uppföljningsformer som stödjer digitalisering i samverkan c) basera beslut på aktuell information d) öppna upp för nya lösningar e) ha förmåga att leda i förändring
	2	<p>Stärk helhetsperspektivet för bättre samhällsnytta</p> <p>Offentliga organisationer ska bedriva formaliserad digital samverkan utifrån ett helhetsperspektiv. Det innebär att offentliga organisationer ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) bedriva digital samverkan som skapar fördelar som kan vinnas för den offentliga sektorn som helhet b) tydliggöra och reglera ansvar, roller och finansiering för att inrätta, driva och förvalta samt avveckla digitala tjänster. c) vara en aktiv samverkanspart och verka för förbättringar för den offentliga sektorn som helhet och till kostnadseffektiva lösningar
	3	<p>Värdera och prioritera utvecklingsinitiativ samt hämta hem nytta</p> <p>Vid prioriteringen av nya utvecklingsinitiativ ska olika samverkanslösningars och tekniska alternativs ändamålsenlighet och effektivitet bedömas med hänsyn till användarnas behov och kostnads-/nyttoberäkningar. Vid bedömningen ska Ekonomistyrningsverkets vägledning för nyttorealiserings användas.</p>
	4	<p>Ta tillvara befintliga lösningar och produkter</p> <p>Offentliga organisationer behöver:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) införa arbetssätt i utvecklingsarbetet för att tillgängliggöra organisationens egna underlag, arkitekturmönster och lösningar för andra att återanvända. b) införa arbetssätt i utvecklingsarbetet för att nyttja underlag, arkitekturmönster och lösningar som utarbetats av andra organisationer, utifrån en liknande problems- och behovsbild. c) samverka för att utveckla ändamålsenliga gemensamma lösningar vid etablering av tjänster inom offentlig verksamhet
	5	<p>Återanvänd nationella och internationella byggblock</p> <p>Offentliga organisationer ska återanvända nationella och internationella byggblock som förstahandsval i deras utvecklingsarbete i digital samverkan.</p>
	6	<p>Skapa kataloger med innehåll för återanvändning</p> <p>Offentliga organisationer ska skapa kataloger över sina offentliga tjänster, offentliga uppgifter samt samverkanslösningar.</p>
	7	<p>Använd befintliga tjänster i första hand</p>

		Offentliga organisationer ska: a) utgå från befintliga tjänster och bara utveckla egna tjänster om det inte finns tjänster att köpa b) använda externa informationskällor och tjänster vid utvecklingen av offentliga tjänster
	8	Använd standarder i första hand Offentliga organisationer ska använda standarder och specifikationer. Internationella standarder ska prioriteras framför nationella och officiella standarder ska prioriteras framför inofficiella. Vidare ska en öppen och gemensam metod användas för att bedöma och välja standarder och specifikationer.
	9	Delta i standardiseringsarbete Offentliga organisationer behöver delta aktivt i det standardiseringsarbete som är relevant utifrån den egna organisationens behov.
Juridiska perspektivet:	10	Ge stöd och vägledning om digitalisering och samverkan Anställda inom offentliga organisationer som arbetar med att utveckla författningsstödet, allmänna råd eller motsvarande produkter behöver få stöd och vägledning i frågor om digitalisering och samverkan.
	11	Identifiera hinder och möjligheter för digital samverkan Offentliga organisationer bör i remissförfarandet av författningsförslag, samt internationella rättsakter, identifiera hinder för digital samverkan samt påvisa vilka möjligheter som digitaliseringen kan bidra med.
	12	Det juridiska perspektivet ska vara med från början Offentliga organisationer ska säkerställa att det juridiska perspektivet kommer in tidigt i utvecklingsarbetet.
Digitala mötet:	13	Erbjud digitala kanaler som huvudalternativ Offentliga organisationer ska som huvudalternativ erbjuda tjänster till privatpersoner och företag via digitala kanaler.
	14	Där det går ska digital kanal vara det enda alternativet Det digitala alternativet ska vara det enda alternativet där en sådan hantering inte skapar utanförskap inom målgrupperna för tjänsten.
	15	Skapa förutsättningar för att användare ska bli delaktiga Offentliga organisationer ska införa arbetssätt och verktyg som gör användarna delaktiga i analysen, utformningen, den kontinuerliga utvärderingen och vidareutvecklingen av offentliga tjänster.
	16	Använd kontaktpunkter för organisationsövergripande processer För processer som är organisationsöverskridande, dvs. spänner över flera offentliga organisationer, ska privatpersoner och företag ha tillgång till en kontaktpunkt som ger samlad information om processen, personlig vägledning, verktyg och tillgång till digitala tjänster. Offentliga organisationer ska bidra till att ge information om sin del i processen, bidra med underlag för guider och verktyg, samt tillgängliggöra sina tjänster för åtkomst via den gemensamma kontaktpunkten.
	17	Skapa e-tjänster i samverkan Inför integrerade gemensamma e-tjänster i de fall då detta underlättar för användarna eller skapar ökad effektivitet för samverkande organisationer och målgrupper.
	18	Ge användare tillgång till personlig information Ge användare tillgång till personlig information om egna ärenden eller frågor.
	19	Erbjud gränssnitt och tillgång till information och regelverk Offentliga organisationer ska erbjuda

		<ul style="list-style-type: none"> a) externa gränssnitt till offentliga tjänster (även kända som <i>öppna API:er</i>) b) tillgång till information och regelverk kring offentliga tjänster i syfte att andra aktörer ska kunna skapa värdehöjande tjänster kring <i>öppna API:er</i>
	20	<p>Tjänster ska vara tillgängliga för alla Offentliga tjänster ska vara direkt eller indirekt tillgängliga för alla medborgare, däribland personer som har funktionsnedsättning eller andra särskilda behov. För digitala offentliga tjänster ska offentliga organisationer följa allmänt vedertagna specifikationer för e-tillgänglighet på nationell nivå och EU-nivå.</p>
	21	<p>Ge stöd för flerspråkighet Använd informationssystem och teknisk arkitektur vid utformningen av offentliga tjänster som möjliggör att flera olika språk kan användas. Besluta om graden av stöd till flerspråkighet med ledning av de förväntade användarnas behov.</p>
	22	<p>Information ska bara efterfrågas en gång Säkerställ att den information som behövs från användarna inte redan finns innan den efterfrågas – information ska endast begäras en gång från användare av offentliga tjänster.</p>
	23	<p>Ge proaktiv service Offentliga organisationer ska ta tillvara digitaliseringens möjligheter till proaktiv service.</p>
Verksamhetsperspektivet:	24	<p>Tydliggör digital samverkan i affärsmodeller Offentliga organisationer ska utvärdera befintliga, och utveckla nya, affärsmodeller som möjliggör nya former av digital samverkan med andra aktörer utifrån den förändring som nu sker i synen på offentlig sektor som plattform.</p>
	25	<p>Dokumentera processer och information med etablerade modelleringsmetoder Offentliga organisationer ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dokumentera organisationens verksamhetsprocesser med hjälp av vedertagna modelleringsmetoder och standarder som möjliggör delning b) enas om hur processer ska anpassas för att tillhandahålla en offentlig tjänst c) förenkla processerna
	26	<p>Automatisera processer och digitala tjänster Offentliga organisationer ska automatisera offentliga digitala tjänster så långt som möjligt. Även mer komplexa flöden såväl inom organisationerna och flöden som sker i digital samverkan med andra organisationer behöver automatiseras. I sammanhanget bör myndigheter uppmärksamma klargörandet som görs i 28 § i den nya förvaltningslagen om att beslut kan fattas automatiserat.</p>
Informations- och dataperspektivet:	27	<p>Informationshanteringen ska säkerställa informationen genom värdekedjan Offentliga organisationer behöver:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) se information och data som en resurs och offentlig tillgång b) införa ett arbetssätt för informationshantering på organisationsnivå som säkerställer en systematisk hantering av information och data genom hela livscykeln och värdekedjan, dvs. när den skapas, valideras, aggregeras analyseras, delas och bevaras
	28	<p>Erbjud öppen data Offentliga organisationer ska:</p>

	<p>a) göra data öppen och digitalt tillgänglig för återanvändning för externa intressenter i öppna format, endast de data som är skyddsvärd ska särbehandlas. Tillgängliggörandet behöver vara en integrerad och kontinuerlig del av det ordinarie utvecklingsarbetet inom organisationen</p> <p>b) säkerställa att öppna data åtföljs av maskinläsbara metadata av hög kvalitet, i öppet format, med en beskrivning av innehållet, hur data samlas in, deras kvalitetsnivå, om restriktioner finns för användning (t.ex. i förhållande till upphovsrätt) samt licensvillkoren för tillhandahållandet</p>
29	Minska uppgiftslämnarbördan Informationsinsamlande offentliga organisationer behöver vända på perspektiven och i större utsträckning <i>hämta</i> information från uppgiftslämnande organisationer.
30	Tillgängliggör information på ett öppet och standardiserat sätt Uppgiftslämnande offentliga organisationer behöver, utifrån definierade informationskrav, <i>tillgängliggöra</i> information på ett öppet och standardiserat sätt.
31	Hämta information vid källan Där det finns utpekade källor för information och begrepp behöver offentliga organisationer <i>hämta</i> information från källan. Detta behöver vara en integrerad del av utvecklingsarbetet hos respektive organisation.
32	Säkerställ dataportabilitet för privatpersoner och företag Offentliga organisationer ska säkerställa dataportabilitet för privatpersoner och företag. Det innebär att privatpersoner och företag ska kunna få tillgång offentlig digitalt data som är relaterad till privatpersonen eller företaget i syfte att kunna använda data för eget bruk eller överföra till andra organisationer.
33	Erbjud digitalt och automatiserat inflöde Utforma gränssnitt som gör det möjligt för privatpersoner och företag att skicka digital data till organisationen på ett automatiserat sätt.
34	Använd strukturerad information i processen Använd strukturerad information som används i en offentlig tjänst ska vara strukturerad för att skapa förutsättningar för återanvändning och delning av information i processen.
35	Anonymisera information vid behov Offentliga organisationer ska ha förutsättningar att samla anonymiserad och icke-personlig information som möjliggör ett effektivt analys- och beslutsstöd.
36	Erbjud ändamålsenlig åtkomst till registerinformation Offentliga organisationer behöver arbeta aktivt med att beskriva den egna informationen och tillgängliggöra registerinformation. Tillgängliggörandet av registerinformationen ska göras via bastjänster ¹ med en ändamålsenlig behörighetshantering för att säkerställa att information endast är åtkomlig för behöriga, i rätt ändamål, samt att överskottsinformation minimeras.
37	Beskriv bastjänster och dess information För varje bastjänst behöver en innehållsbeskrivning tillgängliggöras, i form av metadata, som tydliggör hur bastjänsten kan användas. En sådan innehållsbeskrivning kan t.ex. omfatta vilken information som omfattas, användningsvillkor och relevanta licenser.
38	Skapa kontroll över era informationsresurser Offentliga organisationer behöver:

¹ Se definition av bastjänst inom eSams vägledningar

		<ul style="list-style-type: none">a) säkerställa att man har ordning och reda i den egna informationsresursen, d.v.s. att den är informationsklassad, har tydligt ägarskap, är kvalitetssäkrad samt att bevarandet är säkratb) etablera ett arbetssätt för att kontinuerligt upprätthålla ordning och reda i den egna informationsresursen i det längre perspektivet
Tekniskt perspektiv	39	Specifikationer över tjänster ska vara öppna Skapa förutsättningar för teknisk samverkan genom att använda öppna specifikationer när offentliga tjänster etableras.
	40	Säkerställ äganderätten till programvara Vid utveckling av programvara inom offentliga organisationer ska äganderätten till relaterade produkter och källkod säkerställas.
Säkerhet och integritet	41	Utgå från relevanta etablerade krav och standarder för säkerhet och integritet Offentliga tjänster ska: <ul style="list-style-type: none">a) utgå från relevanta etablerade internationella, nationella, sektorsvisa och organisationsspecifika krav och standarder för säkerhetb) ha en rätt avvägd balans för personlig integritetc) ha fastställa åtgärder i enlighet med riskhanteringsplaner